

SUCCES IN HET DAGELIJKS LEVEN

SWAMI DAYANANDA SARASWATI

‘Het is moeilijk om met jezelf te leven, want je beoordeelt jezelf voortdurend op basis van wat anderen zeggen, wat anderen doen en wat anderen hebben. Succes meet je af aan hoeveel wensen je hebt vervuld en hoeveel wensen je niet hebt vervuld. Als dat je maatstaf van succes is, dan zul je concluderen dat je bar weinig bezit en bar weinig hebt bereikt.

De wensen die je niet hebt vervuld zijn ontelbaar. Wie wilde op school niet voor alle vakken een 10 halen? Welk kind wilde niet al het speelgoed uit de speelgoedwinkel hebben? Wie wilde er niet bij elk sportevenement de beste zijn?

We moesten het allemaal met minder doen. Op school moest je het doen met een 8, of soms een 7. Met sporten werd je soms laatste; een vernederende ervaring. Als je ergens voor gaat, maar het mislukt, dan maakt dat je niet enkel nederig, het is vernederend. Wanneer we tekortschieten in het bevredigen van onze wensen, is dat altijd vernederend. We hebben allemaal een heleboel onvervulde wensen. Als het onmogelijk is om ze allemaal te vervullen, hoe word je dan ooit succesvol?

Wensen komen in onze geest op in de vorm van voorkeur en afkeer, *rāga* en *dveṣa*. De Bhagavad Gītā beschrijft deze op voorkeur en afkeer gebaseerde psychologie:

*indriyasyendriyasyārthe rāga-dveṣau vyavasthitau |
tayorna vaśam āgacchet tau hyasya paripanthinau || 3.34 ||*

‘In elk zintuiglijk object is een potentiële voorkeur en afkeer aanwezig. Moge je niet onder hun heerschappij komen, want ze zijn je vijanden.’

Rāga is het verlangen naar wat je niet hebt, maar zou willen hebben. Dat kan van alles zijn. Het kan een kwaliteit of een vaardigheid zijn. Het kan rijkdom zijn. Of je wilt meer haar op je hoofd. En wat je al bezit, dat wil je behouden. Dus verlangen is tweevoudig: vergaren wat je hebben wilt en behouden wat je al hebt en wat waardevol voor je is.

Afkeer, *dveṣa*, is het tegenovergestelde. Je probeert te vermijden wat je niet wilt, bijvoorbeeld een maagzweer. Je wilt van dingen af die je onaantrekkelijk vindt, zoals grijs haar. Al onze wensen vallen onder deze twee vormen: voorkeur en afkeer. Wie heeft ze niet? Of je nu een koning of een bedelaar bent; iedereen heeft ze. En omdat het onmogelijk is om ze allemaal te bevredigen, zul je gegarandeerd falen. Ze zijn je vijanden. Je kunt vanwege je beperkingen nooit al je wensen vervullen. Je waarnemingsvermogen is beperkt. Je intellect en geheugen zijn beperkt. Je fysieke kracht is beperkt. Je gezondheid en levensduur zijn beperkt.

Omdat je weet dat je zult falen, zoek je voortdurend bevestiging van anderen. Je wilt gezien worden als een succesvol persoon. Je vader moet trots op je zijn. Je moeder moet denken dat je de beste van de wereld bent. De vrouw moet denken dat niemand haar man kan evenaren en de man moet denken dat niemand zijn vrouw kan evenaren.

Maar helaas, dit gebeurt nooit. Iedereen heeft hetzelfde probleem. Je moet met jezelf leven, een zelf dat gebrekkig is, een zelf dat gedoemd is te falen. Hoe kan er dan sprake zijn van succes?

Als het bevredigen van je voorkeur en afkeer de definitie is van succes, dan ben je een geboren verliezer. Maar in de *Bhagavad Gītā* vinden we de oplossing: 'Kom niet onder de heerschappij van voorkeur en afkeer.' Je kunt voorkeur en afkeer hebben, maar ze hoeven je niet te beheersen. Degenen die deze uitspraak niet goed begrijpen, zeggen: 'Verlangen creëert gebondenheid. Verlangen kan je pijn en verdriet bezorgen. Dus als je al je verlangens opgeeft, dan zul je gelukkig zijn.'

Maar kijk hier eens naar. Een koe kan geen verlangen hebben. Het is voor een koe niet mogelijk haar menu voor de lunch van morgen te plannen; zij leeft volgens haar instincten. Verlangen, icchā, is een gave. Het is het voorrecht van de menselijke geest. Als je als mens bent geboren, beschik je over vele schatten. En een ervan is je vermogen om te verlangen. Verlangen is een vermogen, śakti, die je gegeven is door Īśvara.

Verlangen op zich kan het probleem niet zijn. Je kunt verlangens hebben, zolang jij ze hebt en zij niet jou. Als jij ze hebt, dan kun je het je veroorloven om er nog een paar meer te hebben. Als ze jou hebben, dan hang je! Verlangens hebben zonder dat je onder hun heerschappij komt, is alleen mogelijk als je een bepaalde houding hebt, een houding die je meester maakt over je voorkeuren en aversies. Deze houding is simpelweg de erkenning dat je je handelingen kunt kiezen, maar niet de resultaten van je handelingen.

Als je een handeling uitvoert waarbij je een bepaald resultaat verwacht, dan kan het goed zijn dat er iets anders gebeurt. Als je de weg oversteeft om een bus te halen, dan haal je misschien zoals verwacht de bus. Of je mist de bus, wat minder is dan je verwachtte. De derde optie is dat je van een vriend een lift rechtstreeks naar huis krijgt, zodat je meer krijgt dan je verwachtte. Of je wordt wakker op de afdeling spoedeisende hulp van het ziekenhuis, wat een resultaat is tegenovergesteld aan je verwachting. Als je de anderen die daar liggen vraagt 'Was je van plan om hierheen te gaan?', dan zul je zien dat niemand dit in zijn agenda had staan.

Dus elke handeling kan leiden tot deze vier type resultaten: naar verwachting, boven verwachting, minder dan je verwacht of het tegenovergestelde van wat je verwacht. Waarom? Omdat je wel zeggenschap hebt over een handeling, maar je geen zeggenschap hebt over het resultaat.

Er zijn een aantal wetten of krachten waar je geen controle over hebt. Je kennis is beperkt. Door een gebrek aan kennis lukt het vaak niet om te bereiken wat je wilt. Soms is het een gebrek aan kracht waardoor het niet lukt om te krijgen wat je wilt. Doe daarom wat nodig is, en erken dat wetten het resultaat van je handelingen bepalen en dat je geen controle hebt over die wetten. Met deze houding word je een pragmatisch mens.

Als je een stap verdergaat door de aard van die wetten te begrijpen, dan word je een yogī. Jij creëert deze wetten niet; ze zijn een creatie van Īśvara. We zien Īśvara als de schepper én de schepping. De schepping staat niet los van Īśvara. En dus staan de wetten in de wereld ook niet los van Īśvara. De wetten zijn de handen van Īśvara, die de resultaten van je handelingen vormgeven.

In India hebben we een houding waarbij we alles wat van het altaar komt, en dus geofferd is aan Īśvara, aanvaarden als zegen, prasāda. Als je naar een tempel gaat, dan maak je je niet druk om wat je daar ontvangt. Je hebt een houding van dankbare aanvaarding.

Een kind is prasāda. Je bent niet de maker van het kind; het is aan je gegeven. Alles wat je hebt, is aan je gegeven. Je lichaam is aan je gegeven. De wereld is aan je gegeven. Je talenten zijn ook aan je gegeven. Misschien verschillen ze van de talenten van iemand anders, maar ze zijn niet superieur of inferieur. Wat je hebt is niet ontoereikend. Het is een gift die aan je gegeven is. Het is meer dan genoeg.

Het resultaat van elke handeling is zegen, prasāda, omdat het afkomstig is van de wetten van Īśvara, wetten die niet losstaan van Īśvara. Dus wanneer het resultaat verschijnt, dan kun je het met open armen ontvangen. Met deze houding van blijde aanvaarding ben je in staat om te leren van alles wat je wel en niet verkrijgt en word je elke dag wijzer. Dit is het succes in het dagelijks leven.

Er bestaat geen ander succes. Succes is niets anders dan je vermogen om goed met je voorkeuren en aversies om te gaan. Als je kunt voorkomen dat je door ze meegesleurd wordt, dan ben je succesvol. Alleen als je het vermogen hebt om meester te zijn over je voorkeuren en aversies, kun je jezelf volledig aanvaarden. Dit is het bereiken van succes. En met dit succes wordt alles in het leven een luxe. Elk verlangen dat je vervult wordt een luxe.

In mijn dorp moesten we als kinderen twee kilometer lopen om naar school te gaan. Een van de jongens kreeg een fiets. Voor hem was de fiets een luxe. Het was zó'n luxe, dat hij zijn fiets op zijn hoofd droeg als de weg modderig was. Maar al na een paar dagen werd de fiets een noodzakelijkheid voor hem. Stel dat hij naar de stad zou verhuizen en een scooter zou kopen, dan zou die scooter een volgende luxe zijn. Na enige tijd zou die ook een noodzakelijkheid worden. Als hij een auto zou kopen, dan zou die ook een noodzakelijkheid worden. Dus we beginnen allemaal met een heleboel luxe, maar op den duur blijven we over met enkel noodzakelijkheden. De moderne maatschappij verandert luxeartikelen in noodzakelijkheden. De meest geciviliseerde mens is degene die meer noodzakelijkheden dan luxeartikelen heeft.

Maar als je goed met je wensen kunt omgaan, dan wordt het vervullen van een verlangen een luxe. Je lichaam wordt een luxe. Je geest wordt een luxe. Al je bezittingen worden luxeartikelen. De gehele wereld wordt een luxe. Als je dit begrip hebt, dan wordt alles wat je hebt een luxe. Het enige wat je werkelijk nodig hebt is deze kennis, die van alles een luxe maakt.

Dit artikel is met toestemming vertaald uit het boek 'Talks & Essays', Swami Dayananda Saraswati, uitgegeven door [Arsha Vidya Research and Publication Trust](http://www.arsha-vidya-research-and-publication-trust.org), Chennai, India